

Posudek vedoucího práce

KOUTNÍKOVÁ, Eva. *Vzdělávání dospělých v Itálii v období od roku 1945 po současnost*. Praha, 2018. 67 s., bez příloh. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce: PhDr. Michal Šerák, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Předložena bakalářská práce má rozsah 50 stran výkladu a je rozdělena do pěti samostatných kapitol, Úvodu a Závěru. Zvolené téma lze hodnotit jako výsostně specifické, přičemž je třeba poznamenat, že v této komplexnosti a za použití takové variety primárních zdrojů, nebylo dosud v rámci katedry (a troufám si napsat, že možná ani v širším kontextu) zpracováno. Přínos práce je proto neoddiskutovatelný.

Jako vedoucí práce jsem nicméně nucen v úvodu posudku poukázat na skutečnost, že výsledná podoba textu je částečně ovlivněna vysoce individualistickým přístupem autorky, typickým sice velkým pracovním nasazením, ale zároveň i minimem realizovaných konzultací. Ve své roli jsem tak měl omezené možnosti korekce celkového výsledku, což se dotýká především (z mého pohledu poněkud problematické) závěrečné kapitoly, vznikající pod časovým tlakem a bez možnosti reálné konzultace, jakož i některých formálních aspektů.

2. Odborná úroveň

Jak již bylo uvedeno, výchozí téma je poměrně náročné a v našem prostředí dosud v zásadě nerozpracované. Autorka však plně využívá své hlavní přednosti, kterou je znalost jazyka a prostředí. To jí umožňuje, za pomoci pestrého spektra původních pramenů, podat plastický obraz historie i současnosti vzdělávání dospělých v Itálii. Množství uváděných informací a kontextů je skutečně ohromující. Autorka tak podává komplexní přehled o vývoji edukace dospělých ve vybraném regionu a vše zasazuje do potřebných společenských, politických a ekonomických kontextů. Zvláštní pozornost je věnována především tematické negramotnosti, cenné je i množství uváděných statistických údajů. Domnívám se, že výběrem popisovaných subtémat se autorce podařilo postihnout většinu zásadních specifík dané oblasti.

Je však třeba poznamenat, že právě velké množství využívané literatury, snaha co nejkomplexněji a nejpodrobněji představit celou problematiku, a možná i vědomí určité jazykové exkluzivity, měla za následek výrazně deskriptivní charakter celého textu. Autorka se ve většině případů spokojila s interpretací získaných informací, bez výraznější snahy o provedení skutečné analýzy či komparace. Explicitní je to v již zmiňované závěrečné kapitole, která ve své výsledné podobě vykazuje asi největší rezervy. Je to škoda, neboť jinak je celý text hutný a pečlivě zpracovaný. I tak lze nicméně identifikovat některé nejednoznačnosti. Diskutabilní je např. funkce první věty v kapitole 2.1.3. Jedná se o obecné konstatování nebo se týká specifické situace v Itálii? Autorka zde zároveň píše mimo jiné o výši příjmu, což je problematika, ke které se již v dalším výkladu nevrací. Otázkou je i uváděný podíl HDP na straně 38. Skutečně se týká pouze školství, nebo jde o celkové výdaje na vzdělávání, čemuž by nasvědčovaly prezentované výsledky evropských zemí? Nižší míru komplexnosti pak vykazují statistiky týkající se účasti dospělé populace na vzdělávacích aktivitách (kapitola 3.4). Vhodnější by bylo dát předkládané údaje do kontextu konkrétních šetření garantovaných evropskými institucemi (AES, LFS, CVTS). U kapitoly 3.5, věnované aspektu uznávání dalšího vzdělávání, postrádám podrobnější komparaci se situací v EU či v České republice. V zásadě to samé se týká i subkapitoly věnovaných demografickým změnám (4.2.1) nebo tematické U3V (s. 50).

3. Práce s literaturou

V Soupisu bibliografických citací je uvedeno nadprůměrných 82 pramenů, v naprosté většině italské provenience. Na tomto místě je skutečně žádoucí ocenit přístup autorky, která v naprosté většině poctivě vychází z primárních zdrojů, a nikoli ze sekundární literatury, jak se – bohužel – při zpracování podobných témat velmi často děje. Výchozí zdroje jsou uváděny poměrně pečlivě a v rámci celého textu je s nimi – až na několik výjimek – řádně nakládáno. V Soupisu lze např. registrovat redundantní označení [online] u některých zdrojů, odchylku od požadované normy vykazuje uváděné pořadí křestních jmen a příjmení u zdrojů s více autory, chybějící kurzívu u zdroje Hendl, apod. Memorandum o celoživotním učení bylo v českém překladu publikováno v roce 2001, nikoli v roce 2017.

Bohužel, zaznamenat lze i disproporce mezi podobou práce odevzdané v tištěné podobě na katedře a mezi podobou vloženo do SIS. V elektronickém textu je např. na několika místech odkazováno na zdroj Klípa, 1997, příp. Klípa, 2008, ačkoli v Soupisu samotném je tomuto autorovi přiřazeno vročení 2001. V tištěné podobě, kterou jsem měl k dispozici pro napsání posudku, však bylo vše v pořádku. Adekvátně i mnohokrát odkazovaný zdroj Palán, 2002. absentuje u elektronické podoby v Soupisu bibliografických citací, zatímco v mém výtisku je řádně uveden. Poukázal bych v této souvislosti na svá slova z úvodu posudku týkající se nedostatku času na provedení řádné korektury.

4. Grafické zpracování

Z hlediska grafického zpracování je práce vypracována zodpovědně a nevykazuje žádná závažnější pochybení. Pouze drobností je chybějící mezera u označení Závěru v Obsahu. Některé z uváděných statistických údajů by bylo vhodné vizualizovat, což by přispělo celkové přehlednosti a „uživatelské přívětivosti“ textu.

5. Jazyková úroveň

Z jazykového a stylistického hlediska je práce vypracována poměrně pečlivě a je prosta podstatnějších chyb či překlepů. Občasná jsou pouze pochybení v interpunkci, ojediněle je místo pomlčky (–) uváděn spojovník (-), např. na straně 27, 53 apod. Na straně 53 absentuje mezera před symbolem %.

6. Podněty k rozpravě

- a) Bylo by možné stručně shrnout nejvýznamnější specifika vzdělávání dospělých v Itálii v kontextu sjednocené Evropy?
- b) Existují nějaké paralely mezi vývojem či aktuální podobou vzdělávání dospělých v Itálii a v České republice?

7. Závěrečné hodnocení práce

Z celé práce jsem získal dojem, že při zpracování tématu zůstala autorka mnohdy spíše na povrchu problému a nevyužila příležitosti k hlubší analýze. Negativním rysem práce je proto její převažující deskriptivní charakter a rovněž nedostatečně provedená korektura. Pozitivem je naopak osobní zaujetí autorky, kvalita rešeršní práce a množství prezentovaných údajů. K práci jako celku nemám z formálního ani odborného pohledu žádné další připomínky. Domnívám se, že ji ve výsledku lze považovat za celkově zdařilou a vyhovující, a proto ji doporučuji k obhajobě s klasifikací **velmi dobře**.

V Praze dne 28. srpna 2018

PhDr. Michal Šerák, Ph.D.